

Na osnovu člana 5. stav (1) tačka h) i člana 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/17) i člana 55. stav (9) tačka i) i 248. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/17), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 08.11.2017. godine donosi

**ODLUKU
O PROCJENI ISPUNJAVANJA USLOVA ZA ČLANOVE
NADZORNOG ODBORA I UPRAVE BANKE**

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.
Sadržaj

Ovom odlukom propisuju se:

- a) kriteriji i postupci za procjenu ispunjavanja uslova predloženih i izabranih, odnosno imenovanih članova organa banke, u smislu da li imaju dobar ugled, odgovarajuće kvalifikacije i dovoljno iskustva za obavljanje funkcije člana organa banke;
- b) mjere koje banka primjenjuje u slučajevima kada lica iz tačke a) ovog člana ne ispunjavaju uslove za obavljanje funkcije;
- c) postupanje Agencije po odredbama ove odluke prilikom izdavanja prethodne saglasnosti članovima organa banke.

Član 2.
Pojmovi

(1) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- a) **Organi banke** su: „nadzorni odbor“ u skladu sa odredbama čl. 48. do 56. Zakona o bankama (u daljem tekstu: Zakon) i „uprava banke“ u skladu sa odredbama čl. 63. do 70. Zakona;
 - b) **Član organa banke** - izabrani, odnosno imenovani član organa banke;
 - c) **Procjena članova organa banke** - procjena ispunjavanja uslova u smislu dobrog ugleda, adekvatnih kvalifikacija i dovoljnog iskustva za obavljanje funkcije člana organa banke.
- (2) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci, a nisu definirani u istoj, imaju značenje kao u odredbama Zakona i drugim odlukama u kojima su definirani.

Član 3.
Primjena

- (1) Banka vrši procjenu ispunjavanja uslova za člana organa banke u sljedećim slučajevima:
- a) prije podnošenja zahtjeva za izdavanje prethodne saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) za izbor, odnosno imenovanje novih članova organa banke za novi četverogodišnji mandatni period;
 - b) u toku obavljanja funkcije izabranih, odnosno imenovanih članova organa banke, a najmanje jednom godišnje;
 - c) u drugim slučajevima, za koje banka ocijeni da su relevantni za obavljanje funkcije člana organa banke.
- (2) Osnivač banke vrši procjenu ispunjavanja uslova za člana organa banke, na osnovu kriterija definiranih ovom odlukom, prije podnošenja zahtjeva Agenciji za izdavanje bankarske dozvole.

II. ZAHTJEVI ZA PROCJENU

Član 4.

Odgovornost

- (1) Banka ima odgovornost za obavljanje inicijalne i kontinuirane procjene ispunjavanja uslova za članove organa banke iz člana 3. stav (1) ove odluke.
- (2) Osnivač banke ima odgovornost za obavljanje inicijalne procjene ispunjavanja uslova za članove organa banke iz člana 3. stav (2) ove odluke.

Član 5.

Opći zahtjevi za procjenu

- (1) Za procjenu ispunjavanja uslova za članove organa banke moraju se uzeti u obzir sve relevantne i dostupne informacije, bez obzira kada i gdje su nastale.
- (2) Prilikom procjene ugleda članova organa banke moraju se uzeti u obzir kriteriji propisani ovom odlukom. Članovi organa banke moraju imati dobar ugled, bez obzira na prirodu, obim i kompleksnost poslovanja banke.
- (3) Prilikom procjene iskustva članova organa banke, moraju se uzeti u obzir priroda, obim i kompleksnost poslovanja banke, kao i odgovornosti funkcije koju obavljuju. Iskustvo koje se zahtijeva za člana uprave može se razlikovati od iskustva koje se zahtijeva za člana nadzornog odbora banke.
- (4) Prilikom procjene ispunjavanja uslova za članove organa banke moraju se uzeti u obzir i drugi kriteriji bitni za funkcionalisanje organa banke, propisani ovom odlukom.
- (5) Ukoliko postoje slučajevi koji dovode u sumnju ugled, iskustvo ili druge kriterije bitne za obavljanje funkcije člana organa banke, mora se ocijeniti kako će isti utjecati na konačnu procjenu ispunjavanja uslova za tog člana organa banke.

Član 6.

Postupak procjene

- (1) Procjena ispunjavanja uslova za člana organa mora se završiti prije nego što član organa banke počne obavljati funkciju, kao i jednom godišnje za prethodnu godinu obavljanja funkcije člana organa banke.
- (2) Banka je dužna ponovno izvršiti procjenu ispunjavanja uslova za člana organa banke, sa ciljem verifikacije njegove daljnje primjerenošt, ukoliko je ponovna procjena potrebna zbog određenog slučaja. Ovakva ponovna procjena ograničava se na ispitivanje dalnjeg ispunjavanja uslova člana samo u odnosu na relevantni slučaj.
- (3) Prilikom procjene ispunjavanja uslova pojedinačnih članova organa banke, banka vrši i procjenu organa banke kao cjeline. Identifikovani nedostaci u ukupnom sastavu organa banke ne znače da pojedini član ne ispunjava neke ili sve uslove.
- (4) Postupak procjene i njeni rezultati moraju biti adekvatno dokumentovani.
- (5) Banka je dužna dostaviti Agenciji dokumentaciju iz stava (4) ovog člana kao i rezultate izvršene procjene, u roku od 30 dana od dana izvršene procjene.

Član 7.

Politike i procedure banke

- (1) Skupština odlučuje o donošenju primjerene politike za izbor i procjenu ispunjavanja uslova za članove nadzornog odbora i samoprocjenu rada nadzornog odbora, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Agencije.
- (2) Nadzorni odbor banke donosi politike i procedure za izbor i procjenu ispunjavanja uslova za članove uprave banke, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Agencije;
- (3) Politike i procedure iz st. (1) i (2) ovog člana utvrđuju širok raspon kvaliteta, kompetencija i strukture članova organa banke, te kao minimum obuhvataju:

- a) definiranje da odbor za imenovanja, odnosno nadzorni odbor, redovno, a najmanje jednom godišnje, procjenjuje znanje, sposobnosti i iskustvo članova uprave i nadzornog odbora, te uprave i nadzornog odbora kao cjeline i o procjeni izvještava te organe.
 - b) interni postupak koji se primjenjuje kod procjene i mjere koje se poduzimaju nakon provedene procjene;
 - c) sposobnosti, vještine i ostale uslove za obavljanje funkcije člana organa banke;
 - d) dokumentaciju koju član organa banke treba dostaviti u svrhu provođenja procjene;
 - e) aktivnosti koje treba poduzeti u slučaju izbora članova nadzornog odbora, u pogledu informisanja dioničara o uslovima za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora i kriterijima koje to lice mora ispunjavati za obavljanje funkcije, prije njegovog izbora;
 - f) slučajeve kada je potrebno vršiti ponovnu procjenu, uključujući mјere za utvrđivanje postojanja takvih slučajeva;
 - g) obavezu članova organa banke o redovnom godišnjem obavještavanju banke o svim promjenama koje utječu na njihovo ispunjavanje uslova za obavljanje funkcije, a u slučaju bitne promjene odmah po njenom nastanku;
 - h) uslove i načine dodatnog usavršavanja članova organa banke, a prema potrebama za profesionalnim razvojem članova organa banke; i
 - i) definiranje lica, načina i rokova za obavještavanje Agencije o postupanju u skladu sa odredbama ove odluke, odnosno o svim materijalno značajnim informacijama koje mogu negativno utjecati na ispunjavanje uslova za članove organa banke.
- (4) Politikama i procedurama iz st. (1) i (2) ovog člana banka je dužna, srazmjerno veličini, obimu, vrsti, složenosti i organizaciji poslovanja, predvidjeti provođenje procjene ispunjavanja uslova i za nosioce ključnih funkcija.
- (5) Nadzorni odbor banke odgovoran je za nadzor nad provođenjem politika i procedura iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 8. Mјere banke

- (1) Ako banka, nakon provedene procjene, zaključi da lice ne ispunjava uslove potrebne za izbor, odnosno imenovanje, za člana organa banke, to lice ne može biti izabrano, odnosno imenovano. Ukoliko je taj član već izabran, odnosno imenovan, banka treba poduzeti odgovarajuće mјere da se taj član razriješi ili mјere kojima će se osigurati ispunjenje uslova tog člana.
- (2) Ukoliko banka zaključi, na bazi ponovne procjene, da član organa banke više ne ispunjava uslove za izbor odnosno imenovanje, dužna je poduzeti odgovarajuće mјere, uzimajući u obzir specifičnu situaciju i nedostatke pojedinačnih članova organa banke. Te mјere mogu obuhvatati: zamjenu određenih članova organa banke, odnosno njihovo razrješenje, obučavanje pojedinih članova ili cijelog organa banke i druge odgovarajuće mјere kojima se osigurava zadovoljavajuća sposobljenost organa banke kao cjeline.
- (3) U slučaju razrješenja člana organa banke iz st. (1) i (2) ovog člana, banka je dužna provesti propisani postupak kod Agencije.
- (4) U slučaju poduzimanja ostalih mјera iz st. (1) i (2) ovog člana, banka je dužna obavijestiti Agenciju o provođenju tih mјera, navodeći sadržaj, nosioce i rokove za njihovo provođenje.

Član 9. Kriteriji i procjena ugleda

- (1) Smatra se da član organa banke ima dobar ugled ukoliko ne postoji dokaz o suprotnom, te ako nema razloga za osnovanu sumnju u njegov ugled. Pri ocjeni ovog kriterija, banka treba uzeti u obzir sve dostupne informacije za ocjenu, bez obzira gdje je nastao događaj relevantan za ocjenu ispunjavanja ovog kriterija.

- (2) Smatra se da član organa banke nema dobar ugled, ukoliko njegovo lično ili poslovno ponašanje izaziva značajnu sumnju u njegovu sposobnost da osigura adekvatno, efikasno i oprezno upravljanje bankom.
- (3) Pri procjeni ugleda člana organa banke uzimaju se u obzir:
- evidencije iz svih sudskih, upravnih i prekršajnih postupaka ili druge relevantne evidencije, a naročito: vrsta optužbe, izrečena kazna, stepen žalbe, faza u kojoj se nalazi postupak protiv člana organa banke, efekt eventualnih izrečenih mjera, otežavajuće i ublažavajuće okolnosti, ozbiljnost i važnost bilo kojeg postupka i mjere protiv člana organa banke, vremenski period od izricanja mjere, odnosno kazne, ponašanje člana nakon izrečene mjere, odnosno kazne;
 - kumulativni efekti više manjih prekršaja, odnosno događaja, koji pojedinačno ne narušavaju ugled člana, ali koji zajedno mogu imati značajan utjecaj na isti.
- (4) Potrebno je analizirati sljedeće faktore, koji bi mogli dovesti u sumnju ugled pojedinačnog člana organa banke:
- pokretanje krivičnog postupka ili donošenje presude kojom je izrečena kazna za krivično djelo, prema zakonima koji regulišu:
 - obavljanje bankarske i druge finansijske djelatnosti ili koji su u vezi sa tržištem vrijednosnih papira, vrijednosnim papirima ili instrumentima platnog prometa, uključujući zakone o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i druge relevantne propise kojim se reguliše pružanje finansijskih usluga;
 - prevare i/ili finansijski kriminal, uključujući i porezne obaveze;
 - poslovanje privrednih društava, likvidaciju, stečaj ili zaštitu potrošača;
 - relevantne sadašnje ili prethodne istražne postupke i/ili izvršne mjere zbog nepoštivanja navedenih u tački a), alineja 1) ovog stava;
 - relevantne sadašnje ili prethodne istražne postupke i/ili izrečene mjere od strane drugih regulatornih ili profesionalnih tijela zbog nepoštivanja bilo kojih propisa.
- (5) Korektno postupanje pojedinačnog člana organa banke u obavljanju prethodnih poslova procjenjuje se na osnovu sljedećih elemenata:
- da li je postupao transparentno i da li je saradivao u poslovanju sa nadležnim ili regulatornim tijelima;
 - da li mu je profesionalno tijelo uskratilo, poništalo, oduzelo ili ukinulo relevantni dokument o posjedovanju stručnih znanja ili ga je isključilo iz svog članstva;
 - podnošenje ostavke ili eventualno otpuštanje sa posla sa razlozima za iste ili slične situacije;
 - izricanje mjere zabrane od strane nadležnog tijela za djelovanje u svojstvu ovlaštenog lica i sl.
- (6) Potrebno je razmotriti utjecaj sadašnjih i prošlih poslovnih rezultata i finansijske stabilnosti pojedinačnog člana organa banke na osnovu:
- dostupnih podataka iz evidencije o nekvalitetnim dužnicima;
 - finansijskih i poslovnih rezultata pravnog lica u kojima pojedinačni član organa banke ima ili je, u prethodne tri godine, imao kvalificirani ili značajan vlasnički interes, sa posebnim osvrtom na eventualne likvidacijske i stečajne postupke, te da li je i na koji način doprinio tim postupcima;
 - proglašenja ličnog bankrota, u pravnim sistemima zemalja u kojima je isti propisan;
 - materijalno značajnih ulaganja ili kreditnih izloženosti koje imaju bitan utjecaj na finansijsku sposobnost člana organa banke.

Član 10.

Kriteriji i procjena iskustva

- (1) Pri procjeni iskustva pojedinačnog člana organa banke treba razmotriti:
- teorijsko iskustvo, stečeno obrazovanjem i stručnim osposobljavanjem,

- b) praktično iskustvo, stečeno obavljanjem prethodnih poslova.
- Pored navedenog, trebaju se uzeti u obzir vještine i stručna znanja stečena i pokazana tokom obavljanja profesionalnih dužnosti člana organa banke.
- (2) U pogledu procjene teorijskog iskustva pojedinačnog člana organa banke, posebno se razmatra nivo i profil obrazovanja, te da li se isto odnosi na oblasti bankarstva, drugih finansijskih djelatnosti ili druge relevantne oblasti (ekonomija, pravo, uprava, finansijska regulativa i slično).
 - (3) Procjena iskustva ne treba biti ograničena samo na stepen obrazovanja ili dokaz o radu u banci ili drugoj finansijskoj instituciji. Potrebno je detaljno analizirati praktično iskustvo članova organa banke, budući da znanja stečena prilikom obavljanja prethodnih poslova zavise od vrste, obima i složenosti poslova, odnosno funkcije koju su obavljali.
 - (4) Referentne oblasti za procjenu teorijskog i praktičnog iskustva pojedinačnog člana organa banke su:
 - a) finansijska tržišta;
 - b) regulatorni okvir i propisani standardi poslovanja banaka i drugih finansijskih institucija;
 - c) strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije banke ili njenog poslovnog plana i njegovog izvršenja;
 - d) upravljanje rizicima (identifikacija, mjerjenje, odnosno procjena, praćenje, kontrola i izvještavanje o ključnim rizicima), uključujući i odgovornosti pojedinačnog člana organa banke u tom procesu;
 - e) upravljanje, nadzor i kontrola u postupcima i mjerama banke i drugih finansijskih institucija; i
 - f) finansijsko planiranje, analiza i kontrola u bankama i sličnim finansijskim institucijama.
 - (5) Član uprave banke mora imati dovoljno teorijskog i praktičnog iskustva, koje je stečeno tokom dovoljno dugog perioda na rukovodnim poslovima, odnosno kako je to propisano u članu 7 st. (3), (7) i (8) i članu 8. stav (2) Odluke o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti.
 - (6) Član nadzornog odbora banke mora imati dovoljno iskustva potrebnog za samostalnu procjenu u procesu donošenja odluka u najboljem interesu banke i efikasan nadzor uprave banke. Iskustvo može biti stečeno na akademskim, upravnim ili drugim radnim mjestima, te u upravljanju, nadzoru ili kontroli banaka ili drugih finansijskih institucija, kako je to propisao u članu 6. st. (5), (7) do (11) Odluke o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti.
 - (7) Članovi nadzornog odbora banke trebaju imati znanja potrebna za adekvatno razumijevanje poslovanja banke i rizika kojima je izložena, odnosno njegovi članovi trebaju biti u mogućnosti dokazati da će ih steći u razumnom roku.

Član 11.

Drugi bitni kriteriji procjene

- (1) Prilikom procjene pojedinačnog člana organa banke treba procijeniti i druge kriterije bitne za funkcionisanje organa banke, koji se odnose na:
 - a) nezavisnost koja uključuje sposobnost člana organa banke da samostalno obavlja svoju funkciju u interesu banke i bez utjecaja drugih lica koji mogu dovesti do sukoba interesa,
 - b) cjelokupan sastav organa banke, njegova kolektivna znanja i stručne spoznaje, te mogućnost posvećivanja dovoljno vremena u radu organa banke.
- (2) Pri procjeni nezavisnosti pojedinačnog člana organa banke treba razmotriti sljedeće:
 - a) funkciju koju trenutno obavlja i prethodne poslove koje je obavljao u banci ili drugoj finansijskoj instituciji,

- b) lične, profesionalne i druge ekonomske odnose sa članovima uprave banke, matične banke ili druge banke, članice iste bankarske grupacije,
- c) lične, profesionalne ili druge ekonomske odnose sa licima koja imaju značajan vlasnički interes u banci, matičnoj banci ili drugoj banci, članici iste bankarske grupacije.

III. POSTUPANJE AGENCIJE

Član 12.

Agencija će izdati prethodnu saglasnost za imenovanje predsjednika i članova uprave banke ukoliko ocijeni da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom i Odlukom o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti, za koje je Agencija utvrdila da je banka adekvatno provela procjenu ispunjavanja uslova u skladu sa odredbama ove odluke, te koji su podnesenim programom rada u mogućnosti dokazati da će svojim radom osigurati zakonito, sigurno i stabilno poslovanje banke, odnosno provoditi na adekvatan način usvojenu poslovnu politiku i strategiju upravljanja rizicima.

Član 13.

Agencija će izdati prethodnu saglasnost za izbor kandidata za članove nadzornog odbora banke ukoliko ocijeni da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom i Odlukom o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti, za koje je Agencija utvrdila da je banka adekvatno provela procjenu ispunjavanja uslova u skladu sa odredbama ove odluke, te koji su u mogućnosti pružiti objektivne dokaze da će svojim radom osigurati efikasno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, odnosno uslove za efikasno upravljanje rizicima u poslovanju banke i adekvatnu uspostavu kontrolnih funkcija, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Član 14.

Postupak izdavanja prethodne saglasnosti iz čl. 12. i 13. ove odluke i potrebnu dokumentaciju koju je banka dužna dostaviti uz zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti, Agencija će detaljnije propisati svojim podzakonskim aktima.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

Završna odredba

Stupanjem na snagu ove odluke, prestaje da važi Odluka o procjeni članova organa banke ("Službene novine Federacije BiH", broj: 60/13).

Član 16.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

**Broj: U.O.-10-5/17
Sarajevo, 08.11.2017. godine**

**PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA
mr. sc. Ljerka Marić, dipl.ecc., s.r.**